

PROTOCOL WERVING EN SELECTIE VAN RAADSHEREN IN DE HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Vastgesteld door de rechtsvergadering van de Hoge Raad der Nederlanden op 12 december 2018. Het protocol is per 12 december 2018 in werking getreden.

Dit protocol is gewijzigd door de rechtsvergadering van de Hoge Raad der Nederlanden op 22 april 2021 in verband met de Wet amicus curiae en kruisbenoemingen (Stb. 2020, 416 en Stb. 2021, 281). Het gewijzigde protocol is per 1 juli 2021 in werking getreden.

Preamble

De Grondwet bepaalt in artikel 118, lid 1, dat de leden van de Hoge Raad der Nederlanden worden benoemd uit een voordracht van drie personen, opgemaakt door de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Daartoe zendt de Hoge Raad met toepassing van artikel 5c, lid 6, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren een lijst van aanbeveling van kandidaten aan de Tweede Kamer. Het 'Protocol werving en selectie van raadsheren in de Hoge Raad der Nederlanden' beoogt de interne procedure vast te leggen om te komen tot een lijst van aanbeveling aan de Tweede Kamer.

1. Begripsomschrijvingen

- a. de lijst van aanbeveling: de lijst van drie of zes kandidaten, als bedoeld in artikel 5c, lid 6, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, ten behoeve van de door de Tweede Kamer der Staten-Generaal op te maken voordracht van drie personen;
- b. het presidium: het overleg waarvan deel uitmaken de president en de vicepresidenten, alsmede met een adviserende stem de procureur-generaal en de plaatsvervangend procureur-generaal, waarbij de griffier als secretaris optreedt;
- c. de kamers: de civiele kamer, de strafkamer en de belastingkamer van de Hoge Raad der Nederlanden;
- d. het parket: het parket bij de Hoge Raad der Nederlanden;
- e. de commissie: de selectiecommissie als bedoeld in artikel 5 van dit protocol;
- f. de president: de president van de Hoge Raad der Nederlanden;
- g. de procureur-generaal: de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden;
- h. de griffier: de griffier van de Hoge Raad der Nederlanden.

2. Samenstelling van de kamers

De kamers spreken ten minste een maal per jaar over de gewenste samenstelling van de kamer (het kamerprofiel), de te verwachten vacatures en het gewenste profiel van kandidaten voor de vervulling daarvan. Daarbij wordt aandacht besteed aan een evenwichtige samenstelling van de kamer, onder meer uit een oogpunt van leeftijd en geslacht van de leden en een zekere spreiding naar beroepsachtergrond en de mate van specialistische en generalistische kennis. Ook zal in dit verband aandacht worden besteed aan de aanwezigheid van managementvaardigheden met het oog op toekomstige leidinggevende functies binnen de kamer en binnen de Hoge Raad.

3. Vacature en lijst van aanbeveling

1. Wanneer in een vacature in de Hoge Raad moet worden voorzien, zendt de president aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een lijst van aanbeveling, voorzien van een door hem opgestelde toelichting, waarbij gevoegd de curricula vitae en een persoonlijke motivering van de kandidaten.
2. De lijst van aanbeveling bevat de namen van zes kandidaten, die bij een (toekomstige) vacature in aanmerking komen om op de voordracht voor benoeming in de Hoge Raad geplaatst te worden.
3. Op de lijst van aanbeveling staan in beginsel ten behoeve van elke kamer de namen van twee kandidaten.
4. Wanneer door de benoeming van een kandidaat of anderszins een plaats op de lijst van aanbeveling openvalt, wordt daarin door de Hoge Raad voorzien op de wijze in de onderdelen 3 tot en met 6 van dit protocol bepaald.
5. De president, de procureur-generaal en de griffier lichten op uitnodiging de lijst van aanbeveling toe aan de Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

4. Lijst van mogelijke kandidaten

1. De kamers beschikken elk over een lijst van mogelijke kandidaten die op dat moment of op afzienbare termijn geschikt worden geacht om in overweging te worden genomen voor plaatsing op de lijst van aanbeveling.
2. Elke kamer spreekt tenminste een maal per jaar over de samenstelling van de lijst van mogelijke kandidaten, waarbij met het oog op een evenwichtige samenstelling van de kamer in ieder geval rekening wordt gehouden met de in artikel 2 genoemde factoren. De kamer stelt deze lijst vast.
3. Ten behoeve van de samenstelling van de lijsten van mogelijke kandidaten van de kamers plaatst de griffier periodiek een publieke oproep, op basis waarvan mogelijke kandidaten van hun belangstelling blij kunnen geven en derden mogelijke kandidaten kunnen aandragen.
4. Ten behoeve van de samenstelling van de lijsten van mogelijke kandidaten van de kamers kunnen de president en de commissie de kamers namen aandragen van mogelijke kandidaten.
5. De kamer draagt zorg voor een goede afstemming over mogelijke kandidaten met de procureur-generaal bij de Hoge Raad en verstrekt hem met het oog daarop een exemplaar van de vastgestelde lijst van mogelijke kandidaten.
6. Voordat de kamer op grond van lid 2, 3 en/of 4 een naam toevoegt aan de lijst van mogelijke kandidaten wordt door een vertegenwoordiging van de kamer met de betrokkene een oriënterend gesprek gevoerd. Wanneer de betrokkene tevens in beeld is als mogelijke kandidaat voor het parket kan de procureur-generaal of een door hem aangewezen lid van het parket deelnemen aan dit gesprek. Wanneer het een kandidaat betreft met een meer algemeen profiel kan een vertegenwoordiging van de andere kamers deelnemen aan dit gesprek. De externe leden van de commissie kunnen op verzoek van de kamer aan het oriënterende gesprek deelnemen.
7. De kamer verstrekt een exemplaar van de vastgestelde lijst van mogelijke kandidaten aan de president, de voorzitters van de andere kamers en de voorzitter van de commissie.
8. De lijst van mogelijke kandidaten heeft een vertrouwelijk karakter.

5. Selectiecommissie

1. De president benoemt, gehoord het presidium, een commissie die tot taak heeft om te adviseren over kandidaten die geschikt worden bevonden om geplaatst te worden op de lijst van aanbeveling.
2. De commissie kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over het algemene profiel waaraan mogelijke kandidaten dienen te voldoen en over de procedure zoals in dit protocol beschreven.

3. De commissie bestaat uit een lid van elk van de kamers, twee leden van buiten de Hoge Raad en een voorzitter die lid is van de Hoge Raad en als zodanig wordt benoemd. De griffier treedt als secretaris van de commissie op.
4. De leden uit elk van de kamers worden benoemd op voordracht van de kamer waarvan zij deel uitmaken.
5. De president kan op verzoek van de commissie en na overleg met de voorzitter van de betreffende kamer één of meer plaatsvervangende leden van de commissie aanwijzen.
6. Voor de werving van de leden van de commissie van buiten de Hoge Raad wordt door de president, gehoord het presidium, een profiel opgesteld waaraan zij dienen te voldoen. De president bepaalt de wijze van werving, waarvan het plaatsen van een publieke oproep deel kan uitmaken. Het profiel wordt gepubliceerd op de website van de Hoge Raad.
7. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar, waarna herbenoeming kan volgen.
8. De externe leden ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding overeenkomstig de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies en het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies.
9. De commissie regelt op voorstel van de voorzitter haar interne werkzaamheden.

6. Plaatsing op de lijst van aanbeveling

1. Wanneer een plaats op de lijst van aanbeveling is opengevallen en voorzienbaar is dat een concrete vacature binnen de kamer zal ontstaan, bepaalt de desbetreffende kamer het profiel waaraan de kandidaat dient te voldoen om in aanmerking te komen voor plaatsing op de lijst van aanbeveling. De voorzitter van de kamer doet mededeling aan de president en de voorzitter van de commissie van voorzienbare vacatures binnen de kamer en het gewenste profiel van de kandidaat.
2. De commissie selecteert op basis van de lijst van mogelijke kandidaten en het door de kamer gewenste profiel van de kandidaat één of meer kandidaten, die het meest voor plaatsing op de lijst van aanbeveling in aanmerking komen. Zij slaat daarbij tevens acht op de lijsten van mogelijke kandidaten van de andere kamers met het oog op mogelijke kandidaten met een generalistisch profiel en let mede op toekomstige vacatures in de andere kamers. De commissie beschikt daarbij over een recent curriculum vitae van de mogelijke kandidaten en - indien van toepassing – over een recente lijst van publicaties van hen.
3. De door de commissie gemaakte selectie wordt door de voorzitter van de commissie voor instemming voorgelegd aan de desbetreffende kamer. Tevens legt de voorzitter de selectie voor afstemming voor aan de procureur-generaal met het oog op komende vacatures binnen het parket.
4. De commissie voert met de geselecteerde kandidaat of kandidaten gesprekken. De voorzitter en de secretaris van de commissie regelen de gang van zaken rond deze gesprekken. Van de gesprekken wordt een verslag gemaakt.
5. De commissie is bevoegd zo nodig nadere informatie over de kandidaten te verzamelen en/of in te winnen.
6. De commissie brengt haar gemotiveerde advies uit aan de president. Dit advies bevat de naam van de geselecteerde kandidaat die naar het oordeel van de commissie op de lijst van aanbeveling dient te worden opgenomen. Gelijktijdig ontvangt de voorzitter van de desbetreffende kamer een afschrift van het advies.
7. De president agendeert het advies van de commissie voor de eerstvolgende vergadering van het presidium.
8. Het presidium neemt een principebesluit over plaatsing op de lijst van aanbeveling van de voorgestelde kandidaat en over de volgorde van de kandidaten op de lijst.
9. Na het principebesluit van het presidium consulteert de president hierover, in aanwezigheid van de procureur-generaal, de kamers en het parket.

10. Indien vanuit de kamers en het parket geen bezwaren worden geuit tegen de voorgestelde kandidaat, kan daarmee als vaststaand worden aangenomen dat de Hoge Raad het besluit heeft genomen tot plaatsing op de lijst van aanbeveling van de voorgestelde kandidaat en tot de volgorde van de kandidaten op de lijst.

7. Lijst van aanbeveling voor een raadsheer in buitengewone dienst bij de Hoge Raad als bedoeld in artikel 5a, lid 3, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren

1. Wanneer in een benoeming tot raadsheer in buitengewone dienst bij de Hoge Raad als bedoeld in artikel 5a, lid 3, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren moet worden voorzien, gelden de hierna volgende bepalingen in plaats van de onderdelen 2 tot en met 6 van dit protocol.
2. Wanneer moet worden voorzien in een benoeming als bedoeld in dit onderdeel 7, zendt de president aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een lijst van aanbeveling, voorzien van een door hem opgestelde toelichting, waarbij gevoegd de curricula vitae en een persoonlijke motivering van de kandidaten.
3. De lijst van aanbeveling bevat de namen van drie kandidaten, die in aanmerking komen om op de voordracht voor benoeming geplaatst te worden.
4. De president zorgt, gehoord het presidium, ervoor dat een profiel met het oog op de benoeming voorhanden is.
5. De president treedt in overleg met de voorzitter dan wel de president van het orgaan dat in hoogste ressort met bestuursrechtspraak is belast en uit welk orgaan in de benoeming moet worden voorzien, over mogelijke kandidaten die lid zijn van dat orgaan en die op basis van het profiel in aanmerking kunnen komen om op de lijst van aanbeveling geplaatst te worden.
6. De president verzoekt, gehoord het presidium, enkele leden van de Hoge Raad een gesprek te voeren met de mogelijke kandidaten. Deze leden brengen schriftelijk verslag uit aan de president. De president agendeert het verslag voor de eerstvolgende vergadering van het presidium.
7. Het presidium neemt een principebesluit over plaatsing op de lijst van aanbeveling van de kandidaten en over de volgorde van de kandidaten op de lijst.
8. Daarna consulteert de president, in aanwezigheid van de procureur-generaal, de kamers en het parket over het principebesluit.
9. Indien vanuit de kamers en het parket geen bezwaren worden geuit tegen de voorgestelde kandidaten, kan als vaststaand worden aangenomen dat de Hoge Raad de lijst van aanbeveling heeft vastgesteld.

8. Slotbepaling

In gevallen waarin dit protocol niet voorziet, beslist de president, gehoord het presidium en, indien het niet gaat om gevallen waarop onderdeel 7 van toepassing is, de voorzitter van de commissie.

Toelichting

De interne procedure om te komen tot een lijst van aanbeveling aan de Tweede Kamer kan allereerst betrekking hebben op een plaats van raadsheer. In artikel 5c, lid 6, eerste volzin, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (hierna: ook Wrra) is artikel 118, lid 1, van de Grondwet als volgt uitgewerkt: 'Wanneer bij de Hoge Raad een plaats van raadsheer openvalt, geeft de Hoge Raad daarvan kennis aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, onder meezending van een door de Hoge Raad, na overleg met de procureur-generaal bij de Hoge Raad, opgemaakte lijst van aanbeveling van

zes kandidaten, ten behoeve van de door de Tweede Kamer der Staten-Generaal op te maken voordracht van drie personen'. De totstandkoming van deze lijst van aanbeveling is in dit Protocol beschreven onder 2 tot en met 6.

Daarnaast kan de interne procedure betrekking hebben op een plaats van raadsheer in buitengewone dienst voor een persoon die als lid is benoemd in een ander onafhankelijk, bij de wet ingesteld orgaan dat in hoogste ressort met bestuursrechtspraak is belast. Artikel 5a, lid 3, Wrra maakt zo'n benoeming mogelijk. Artikel 5c, lid 6, tweede volzin, Wrra houdt in dat de al aangehaalde eerste volzin eveneens van toepassing is wanneer een plaats van raadsheer in buitengewone dienst als bedoeld in artikel 5a, lid 3, Wrra openvalt, met dien verstande dat de lijst van aanbeveling dan drie kandidaten bevat. De totstandkoming van deze lijst van aanbeveling is in dit Protocol beschreven onder 7.

Dit protocol heeft geen betrekking op de wijziging in een benoeming (van president, vice-president of raadsheer) in het ambt van raadsheer in buitengewone dienst als bedoeld in artikel 5a, lid 1, Wrra.